

Tlumočník musí předvídat, co chce řečník sdělit, říká profesionální překladatelka

velikost textu:

3. ledna 2009

Česko od 1.1.2009 začalo předsedat Evropské unii, takže i tlumočníci budou mít v příštích měsících více práce. Co všechno musí zvládnout a jak se k práci pro EU dostat? Simona Sternová pracuje jako tlumočnice pro EU. Co pro to musela udělat a jak si poradí, třeba když řečník mluví příliš rychle.

Ilustrační foto

Jak se dostat k tlumočení pro Evropskou unii?

Je potřeba absolvovat [obor](#) tlumočnictví nebo překladatelství na vysoké [škole](#) či jinou vysokou školu a prokázat dostatečnou tlumočnickou praxi. Nebo lze po vysoké škole absolvovat kurz tlumočení Euomasters. Dále je potřeba složit náročné zkoušky u Generálního ředitelství Evropské komise pro tlumočení. Já patřím mezi skupinu tlumočnicků na volné noze, které najímá Rada ministrů, Evropský parlament a Evropský soudní dvůr.

Můžete popsat prostředí v tlumočnické kabině?

V jedné kabině pracují v evropských institucích tři tlumočníci. Tým je sestavován podle jejich jazykových kombinací, v práci se střídají podle toho, jakým jazykem právě hovoří řečník. Na konferencích v tuzemsku se měníme po patnácti až třiceti minutách v rytmu, který si dohodneme. Výjimkou jsou tiskové konference, tam bývá tlumočnick pouze jeden.

A pauzu mezi tlumočením máte na regeneraci hlasivek?

Ten, který zrovna nemluví, musí hned vypomoci v [případě](#), že řečník začne chrlit řadu čísel či jmen a názvů. Vše rychle píše na papír a předává kolegovi. Měl by ale sledovat i logickou stavbu projevu řečníka. V tlumočení hraje úlohu i schopnost předvídat, co řečník vzápětí řekne.

Takže vy zkusíte uhodnout, co bude řečník říkat, a prostě to dovyprávíte za něj...

To samozřejmě ne. Je nutné rozumět tomu, co vlastně chce řečník sdělit a kam směřuje. Vysvětlím to na příkladu němčiny, kde je sloveso až na konci věty. Ta může být někdy velmi dlouhá, takže tlumočnick nemůže mlčet. Musí tedy v češtině sloveso zkusit opatrně „nastřelit“. A doufat, že ho řečník nepřekvapí. Když se to stane, musí tlumočnick větu svižně přeformulovat.

Co když vám "vypadne" nějaké slovo?

I proto jsme tam dva, abychom si mohli případně vypomoci. Zkušený tlumočnick v takovém případě sáhne po nejbližším obecném výrazu - například [místo](#) „zmije“ použije „had“. Mezitím kolega už zadá hledaný výraz do slovníku v notebooku a rychle vám ho hodí, abyste jej mohla vpravit nějak šikovně do další věty a posluchač o nic nepřišel.

Tlumočí se také emoce?

Do určité míry. Tlumočnick musí dodržet nejen obsahovou, ale i stylistickou rovinu projevu. Jeho projev nesmí být monotónní, neměl by to být "uspávač hadů". Ale když se řečník rozohní a hřímá, tlumočnick by si měl udržet kultivovaný projev a případně do něj vložit trochu naléhavosti.

Jak lze na uzdě udržet vlastní emoce?

To je někdy opravdu náročné, záleží na situaci. Kdysi se mi při soudním tlumočení stalo, že obviněný mluvil opravdu hrozně sprostě a s despektem. Měla jsem docela vztek a [osobně](#) bych mu ihned "napařila" pohrdání soudem. Tlumočnick však nikdy nesmí zapomenout, že je pouhým zprostředkovatelem komunikace, a ne jejím aktérem, a že nesmí své pocity a názory dávat nijak najevo.

Které klíčové schopnosti musí mít dobrý tlumočnick?

Musí být pohotový a mít dobrou paměť. Měl by mít slušné všeobecné vzdělání a přehled. A především mu nesmí chybět píle a ochota stále se učit [novým](#) věcem a také pokora. Nemyslet si, že už mě po těch letech nic nepřekvapí, že to nějak zvládnou. To by byla cesta do pekel. Co se týče psychické zátěže, radí vědci simultánní tlumočení na druhé místo za povolání zkušebního pilota.

A jak ho poznat mezi mnoha, kteří tuto službu nabízejí?

Myslím, že není nad doporučení od klienta. Pokud nemáte [čas](#) se po něm ptát, můžete si s důvěrou vybrat na stránkách Asociace konferenčních tlumočnicků ASKOT.

http://podnikani.idnes.cz/tlumocnik-musi-predvidat-co-chce-recnik-sdelit-rika-profesionalni-prekladatelka-gpp-/firmy-rozhovor.asp?c=A081230_1111000_firmy-rozhovor_hru